

Fundacja Obywatelskie Forum Rozwoju opublikowała raport na temat tzw. aktywnych polityk rynku pracy. Jest to ciekawa lektura w kontekście zmiany zasad funkcjonowania powiatowych urzędów pracy, które przedstawi na XVI Zgromadzeniu Ogólnym Związku Powiatów Polskich wiceminister pracy i polityki społecznej Jacek Męcina. Raport jest kompleksowym przeglądem form i instrumentów tych polityk, zawierający zarówno ujęcie historyczne, porównania stosowania w różnych krajach europejskich, jak i próbę oceny skuteczności i efektywności ich stosowania w Polsce. Poniżej publikujemy główne tezy opracowania.

Aktywne polityki rynku pracy, to działania państwa mające na celu zwiększenie zatrudnienia i przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia poprzez odpowiednie oddziaływanie na podmioty na rynku pracy. Głównymi instrumentami są: pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, monitorowanie poszukiwania pracy, szkolenia, subsydiowanie zatrudnienia, bezpośrednie tworzenie miejsc pracy.

Po raz pierwszy aktywne polityki rynku pracy zastosowano na dużą skalę w Szwecji w latach 50. Głównym celem polityki rynku pracy w tamtym czasie było doprowadzenie do stanu tzw. pełnego zatrudnienia w gospodarce. Środkiem do jego osiągnięcia miała być selektywna polityka zatrudnieniowa oraz antycykliczna polityka fiskalna. W latach 70. i 80. w Europie wzrosły wydatki na pasywne polityki rynku pracy ze względu na wzrost liczby bezrobotnych i zwiększenie wysokości świadczeń. Z kolei w latach 90. w wielu krajach europejskich przeprowadzono gruntowne reformy rynku pracy, kładąc nacisk na duży udział aktywnych polityk rynku pracy oraz egzekwowanie poszukiwania zatrudnienia przez bezrobotnych. Obecnie, w większości krajów OECD nadal większą część wydatków na polityki rynku pracy pochłaniają instrumenty pasywne. Można jednak zaobserwować pewne zróżnicowanie między krajami w zakresie wydatków na aktywne rynki pracy. W Polsce obserwowany jest stosunkowo mały udział instrumentów pasywnych. Największy udział w wydatkach na polityki rynku pracy w naszym kraju mają zachęty do zwiększania zatrudnienia skierowane do przedsiębiorstw. Stosunkowo mały udział (w porównaniu do innych państw OECD) mają wydatki na szkolenia.

Skuteczne, ale mało efektywne

Aktywne polityki rynku pracy wykazują pewną skuteczność w walce z bezrobociem, z perspektywy mikroekonomicznej potwierdzoną badaniami - bezrobotni, którzy korzystali z programów częściej znajdują pracę niż pozostali. W teorii polityki te ograniczają również niesprawności rynku pracy. Jednak, zdaniem ekonomistów FOR, aktywne polityki rynku pracy pozostawiają wiele do życzenia w kwestii efektywności. *"Nie możemy być pewni, w jakim stopniu oddziałują one na rynek pracy. Teoria ekonomii dostarcza pewnych wskazówek w tym zakresie. Według założeń teoretycznych, zmniejszają asymetrię informacyjną, przyczyniając się do poprawy dopasowań na rynku pracy oraz zwiększają poziom kapitału ludzkiego. Jednak badania empiryczne nie wykazują jednoznacznie ich wpływu na stan zatrudnienia w gospodarce."* Inne badania pokazują, że najbardziej skuteczne jest kierowanie aktywnych polityk rynku pracy do tych, którzy już mają szansę na zatrudnienie.

Tymczasem cel aktywnych polityk to nie tylko zwiększanie zatrudnienia, ale również równanie szans na rynku pracy, co sugerowałoby, że polityki te powinny być skierowane do znajdujących się w gorszej sytuacji na rynku pracy. Cytowany w opracowaniu autor raportu o holenderskiej reformie polityki rynku pracy pisze: Aktywne polityki rynku pracy są mało skuteczne, jednak ciężko jest zrezygnować całkowicie z ich stosowania. Alternatywne rozwiązania dla aktywizacji osób znajdujących się w gorszej sytuacji na rynku pracy prawie nie istnieją. Jedynym efektywnym środkiem walki z dezaktywizacją zawodową i bezrobociem mogłoby być obniżenie zasiłków socjalnych i płacy minimalnej.

Aktywne polityki rynku pracy – dobry sposób na walkę z bezrobociem?

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: wtorek, 02, kwiecień 2013 00:00

Jarosław Komża

Odsłony: 13953

Za główne przyczyny zmniejszonej efektywności aktywnych polityk rynku pracy w Polsce uznać należy zdaniem FOR: wydatkowanie pieniędzy na programy dla osób, które i tak znalazłyby zatrudnienie, stygmatyzację osób, które wzięły udział w robotach publicznych i pracach interwencyjnych oraz brak egzekwowania podejmowania przez bezrobotnych działań w celu poszukiwania pracy.

Najlepszym instrumentem uelastycznienie rynku pracy

Opinii autora raportu, Polska powinna inwestować w instrumenty zmniejszające niedopasowanie pomiędzy popytem na pracę a jej podażą, m.in. w szkolenia dla bezrobotnych. „Rewizji wymaga obecna formuła robót publicznych i prac interwencyjnych, które w większości negatywnie wpływają na możliwości zatrudnienia bezrobotnego. Dodatkowo profilowanie bezrobotnych i współpraca między urzędami pracy w tym zakresie pozwoliłyby na ograniczenie efektu jałowej straty.”

Najbardziej ekonomicznie uzasadnionym narzędziem walki z bezrobociem byłoby, zdaniem FOR, uelastycznienie rynku pracy np. poprzez redukcję wysokości płacy minimalnej i świadczeń socjalnych. „Władze są jednak bardziej skłonne do dużych inwestycji, które pośrednio i w nieznacznym stopniu uelastyczniają rynek pracy, niż do drastycznego ograniczenia wydatków budżetowych na świadczenia socjalne.”, czytamy w raporcie.

Cały raport dostępny [tutaj](#)

Źródło: for.org.pl